

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Felhívás: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — áll.
 Felhívás: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 áll.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
 Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

November 1-én új előfizetést nyitunk a Debrecenre. Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket és olvasóinkat, akiknek vagy lejár előfizetésük október végén, vagy pedig lapunkat a jövőre előfizetni óhajtják, hogy az előfizetésről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék.

Barázdák.

Az ország bámulatos türelemmel nézi a hatalom szervezkedését és az alkotmány lassu elsorvasztását. Csak tiltakozunk méltóságos nyugalommal és csodálatra méltó higgadsággal. Megmutatjuk a világnak, mily méltóságúteljesen tudunk meghalni.

Ez a nyugalom ma még talán jó, de később veszedelmes lehet, mert a „bécsi kéz” ragadozóbb lesz. Rátesszi majd kezét a szabad sajtóra, az esküdt-széki intézményre stb.

Más országokban bezzeg már durrogna a bombák, vége hossza nem volna a merényleteknek és izzó dalokat énekelnének a költők.

De jól van ez így.

Csak türi a magyar nemzet, annál jogosabb, igazságosabb és rettenetesebb lesz a kitérés, amely számtani pontossággal be fog következni.

Lassankint az egész ország rá fog jönni,

hogy csakis a függetlenségi párt elvei azok, amelyek a jövőt biztosíthatják a nemzetnek. Az ország teljes függetlensége nélkül lehetetlenség álmodni is békés fejlődésről.

Ma már a gazdasági függetlenség is kevés, amit a 67-es ellenzéki pártok hirdetnek, ma már teljes, politikai függetlenség kell, hogy a saját sorsunkat még az uralkodó akaratától is függetlenül intézhessük.

Minden jog forrása a nemzet, mondta annak idején Széll Kálmán és az egész képviselőház helyeselte. Legyen is az. A nemzet adta a felségjogokat az uralkodónak, tehát a nemzet vissza is veheti azokat. A nemzet felemelte a király fizetését, de le is szállíthatja. A nemzet tartja a hadsereget, szélnek is eresztheti.

Az uralkodó mindig szereti bangoztatni: az én hadseregem. Mintha bizony az övé volna. És nem a nemzeté. Eddig ugyanis volt. A hadsereget ugyan a nemzet tartotta, de az elnyomatására használta fel a hatalom.

Ezentul már nem lesz így. A magyar vezényszó kérdése csak az első lépés a nagy cél felé, hogy a magyar is vevé fenntartott hadsereg független, önálló legyen, esküt tegyen a magyar alkotmányra és nemzeté legyen.

Tisza István, mikor a szövetséget ellenzéki pártok győztek az általános választásoknál, azt mondta, hogy részeg az egész „ország.”

Azóta az ő fejéből is elszáhatott már a mámor és láthatja, milyen józan az ország, a közgondolkozás mennyire megtisztult és a legegyszerűbb parasztember higgadságban itéli meg a helyzetet, mint ő és társai.

Bezzeg ők azt szerették volna, ha a szövetséget pártok vezetői éppen ugy szögre akasztották volna elveinket, mint Tisza Kálmán. Csalódott. A nemzet vezetőinek nem szállt a fejébe a hatalomvágy részegítő mámor, ők becsületes emberek és politikusok.

Persze, a szabadelpvűpárt észjárással ezt nem lehet megérteni.

Haditerv.

Az öreg generális mostani hangulata harcias. Erős eszközök alkalmazását helyezi kilátásba és Bécsnek szívesen megteszi azt a szolgálatot is, hogy mentül hamarabb megtöri a nemzeti elmentállást.

Munkához lát. A rokkant katona kardot köt és erélyes lépésekre szánja el magát.

Addig fogja huzni a válságot, míg a nemzet gazdasági pangás és a sok huzavona következtében kimerül.

Akkor rátesszi a sarkantyus lábát és rug egyet rajta. Jelenteni fogja Bécsben, hogy Magyarország letörtött.

Az alvégről.

Irta: **Tóth Dezső.**

A kovács-műhelyben morgott a nagyfujtató, magasra szöktek a pattogó szikrák az állóra helyezett tüzes vas cifra formákba gyuródott a kalapácsütésektől. Hetiként járt ez a szerszám a majster kezében is, a legényében is.

Domokos Pál, a majster, nekibusultában úgy kiverte vele a bubánját az üllőn, hogy az arra járó kántort a kalapácsütések taktusa szerint köszönthette, ilyenformán:

— Honnét jössz te oly leverten, bus bajtás!

Ez a nóta még a világsi fegyverletével szomeru emléke gyavánt huzódott meg a lelke rejtekén; — a legénye azonban, a kinek Hamvas Miklós néven állították ki a keresztlevelét, — kései kor kései ivadóka lévén, már csak ennyit tudott kiverni:

— Recece — recece — de csintalan a keze...

Kis iskolás korától fogva ott nevelődött Miklós az öreg Domokos szárnyai alatt, a kinek nem lévén senki hozzátartozója, úgy gondozta azt a gyereket, mintha csak a saját édes vére lett volna.

Hogy aztán legénynyé verődött a hazakerült a katonasorból, némelyes meglepetést

is tartogatott a számára Domokos Pál. Egy szép napon azt mondta neki:

— Hát most már a magad koldusa lehetesz, Miklós! Érzem, hogy én már nem igen sokáig huzom a kötelet. Megviselt az idő, a lábaim is gyöngék, a két kezem is reszeltős. Dirigáld most már ezt a műhelyt magad. Jó műhely, áldott műhely, ügyekvő kéz munkássága révén sűrűen hozza a pénzmagot. Reád testálom minden cókmojkával. Én majd meghuzódok a másik házamban, tőled csak azt ábitom, hogy lás emberiséggel s kínálj meg egy-egy pipa dohánynyal, ha hébe-korba kedvem szottyán bekérezkedni hozzád.

E beszéd után nem igen sokáig hagyta szorongatni a kezét Domokos Pál; meg se hallgatta a hálálkodó szavakat, tanácsosul se szolgált.

Térült, fordult s nyugodtnak tudta a szivét, hogy jó kezekre hagyhatott ott az alvégi műhelyben mindent.

Ami azt illeti, Hamvas Miklós rá is szolgált erre a szerencsére. Hiszen sok kovács legény van a világon, de azért más a fecske, más a rigó, pedig mind a kettő fekete madár. Miklóshoz hasonlót is nehéz lett volna találni. Már úgy munkásság, meg jóviselet dolgában.

Imhohol e fordulat után is az volt az első teendője, hogy magához vette szegény édes anyját, aki eddig élé az egyik menyecske

leányánál élődött, ahol amugy is sok volt a kenyérfogyasztó.

Miklós azt mondta az öregasszonynak: — Csak jöjjön édesanyám! Könnyű lesz a dolga nálam. Majd eselédleányt tartok aki elvégez a ház körül minden munkát s édesanyámra nem hára nlik más, csak az, hogy felügyeljen.

Domokos Pál, mikor ezt megtudta, sietett Miklósához a reménységbe vett pipa dohányért. Meg is tömte a kupaktalan gipsz pipáját, ki is szitta azt fenéig s a kalapácsforgatáshoz még most is értő kezével erősen megezorította a Miklós jobbát s elérzékenyülve így szölt hozzá:

— Ember lesz belőled fiam!

És Hamvaséknál ment is minden, mint a karikacsapás. Hire futott a Miklós ügyes kezének s a harmadik batárból is hozzája hozták a vasalásra szánt lovakat. Dőlt a pénz, ha nem is vékaszámmra, de azért az almárium belső fiókja sohasem volt váltani való nélkül.

A műhely hátuljába ékelt kert is kezdett tollasodni. Ott borultak meg legelőbb a káposztafejek s onnét került a plébános asztalára vadonat frissen még legkésőbbben is a zöld saláta. Aztán lassanként ki is nyújtózkodott az a kert; a szomszédságban elterülő szántók is. Hamvas Miklós keze alá származtak s nemsokára csengős ökrök, ficánkoló lovak jártak ki az udvarról.

Jó cipők csakis **Krausz Mór**nál kaphatók lóter 34. a főposta mellett saját készítmény mégis olcsóbb a gyárinál.

Ekkor jön a téli választás számozatlan millióival és szuronnyal. Bécsből dirigálják, hogy miképen kell törni, zuzni Magyarországot évezredek alkotmányát.

Erre kiválóan alkalmas a tudatlan katona, aki nem tudja, mit cselekszik. A parancsot azonban hűségesen végrehajtja.

Kristóffy is újra lélegzik. Nagy és teljhatalmu ura lesz Magyarországnak, ahol megkezdheti a politikai üldözést. Felemelheti vagy leverheti az embereket tetszése szerint, hisz parlament nem lesz. A bécsi politikai ügynökség minden rosszat, amelyet felidéz a koalícióra elhárítja és nem tartozik másnak felelősséggel, csak a bécsi irányadóknak.

Pénzünk is lesz, majd gondoskodnak róla, katonájuk is lesz, mert a póttartalékosokat bentartják. A nemzetnek pedig muszáj megtörni. Ez a haditerv!

Csakhogy mindez még odébb van egy kicsit, oh nagy hatalmu urak, akik oly mindennel leszámolt eltökéltséggel indultatok neki a nemzet letörésének. Amikor azt hittétek, hogy mindennel leszámoltatok, akkor csak magatokkal számoltatok le, de nem azzal, akivel a számadást meg kellett volna csinálni: a nemzettel. Mi még élünk és résen állunk, hogy megvédelmezzünk minden jogot és minden szabadságot.

Es mindebből rá lehet ismerni az osztrák zsarnokságra, az osztrák kegyetlenségre, önzésre és butaságra. — Mert önző, kegyetlen, zsarnok gondolkozik így, aki ostoba ahhoz, hogy a végét kiszámítsa.

Kié a Hortobágy?

Debrecen, 1905. okt. 31.

Dolgozik a hortobágyi bizottság. Tegnap ismét ülést tartott és elismerjük, hogy a maga útján egy óriási lépéssel haladt

előre. Elfogadta az általános tárgyalás alapjául Kövendy Domonkos bizottsági tagnak határozati javaslatát, mely abban eszesosodik ki, hogy vétessék kihasznosítás alá a Hortobágy egész területe, még pedig akként, hogy közlegelőül megmaradna 12000 hold, a városi törzsménes és törzs gulya részére 2580 hold, a többi 28000 hold pedig adassék haszonbérbe.

Ily kihasznosítás mellett 721,800 kor. évi bevétele lenne a városi házi pénztárnak, melyből csak annak az 1,630,000 kor. kölcsönnek 76,360 kor. kamata és törlesztési részlete lenne levonandó, mely a közlegelő és a városi ménes és gulya részére meghagyandó terület öntözési berendezésének költségére vétetnék fel és a melynek levonása után maradna a városi házipénztár javára, tehát a város közszükségletének fedezésére tisztán: 645,440 korona!

A bizottság multkori ülésében kimondta, hogy a Hortobágy pusztát a város mint jogi személynek kétségtelen tulajdonának tekinti. Most már csak következetes volt a bizottság, a mikor nem törődve még csak az ügynek feltűggesztése iránti javaslatokkal sem: beleavult a dolognak kelles közepébe. Így halad ez a bizottság a maga útján.

A maga útján! Mert ez az út nem a város jog szerint való érdekelttségnek az útja. Ez az út keresztetzi ennek az érdekelttségnek útját. Mi állítottuk és állítjuk ma is, és ezt az álláspontunkat fel nem adjuk, hogy a Hortobágy igenis a városnak régi kerítésén belül házastelekkel bíró polgárságé, ezt az állításunkat lapunk vasárnapi számához mellékelt közgyűlési határozattal bizonyítjuk.

Ebben a közgyűlési határozatban megvan állapítva még az arány is arra nézve, hogy melyik társastelkes polgári illeti a Hortobágyból? 1872-ben meg is szavaztatták a házi urakat arra nézve: vajjon kívánják-e az arányosítást végre is hajtani?

Kivánta: 491, nem kívánta 623, nem szavazott 1427 házi ur, minek következtében a megindult egész arányosítási munkálat, tehát az arányosítás végrehajtása is abba maradt.

Mi következik ebből? Falelet az, hogy a városi közgyűlés 1871-ben elismerte a házas telkes polgárok tulajdonjogát, sőt továbbment, még azt is megállapította, hogy kit mily arányban illet meg ez a közös birtok. És hogy ez a határozat, — a megkezdett arányosítás végrehajtatlan maradt, annak egyes egyedül a házi urak közönyössége volt az oka.

De ez a közönyösség — bár ma is fenáll — nem szüntette meg a régóta létező, 1871-ben a város által is elismert jogot, csak meggátolta annak érvényesülését. Ha 1871-ben az arányosítás végrehajtását a házi urak többsége elfogadta volna: ma minden házas telek után ki volna tüntetve a telektönyvben az a hányadrész, mely Iksz vagy Ipsilon házi urat házas telke után megilleti.

Baj az, hogy a nemtörődömség, a nemakarás, vakarózás ma ép úgy ránehezedik a házas telkes polgárok legnagyobb részére, mint 1871-ben. Egy-két ember beszélhet, annak nincs meg a kellő következménye, mert az csak egy-két ember, a kik a maguk névében beszélnek. Hiányzik a jogosult házas telkes polgároknak szervezete, képvisellete, mely a joznak megvédelmezésére hivatott volna.

A t. bizottságot, sőt a városi közgyűlést sem tartjuk illetékessnek a tulajdoni kérdésnek eldöntésére. Anyira nem, hogy Szentesi János, Horváth István stb. törvényhatósági bizottsági tag urak egész nyugodtan meg is szavazhatják a Hortobágyot a város tulajdona gyanánt. Sőt mint városatyáknak a városnak, mint jogi személynek érdekében forma szerint így is kellene tenniök. Egy ily határozat azonban egyáltalán nem befolyásolja a tulajdonjog kérdését. Mert ez a határozat egyoldalú határozat, akár a tanácsban, akár a közgyűlésben, akár a közgyűlésnek bármely bizottságában hozatik is. A

Domonkos Pál mindörökké járogatott oda s mikor Miklósnak nagyon meggyűlt a dolga, esőpet sem átalotta azt, hogy ő is kezébe vegye a kalapácsot s kiverje azzal az állón a kántor urat köszöntő üdvözlést.

Igy ásta meg egyik esztendő a másiknak a sirját s Hamvas Miklós, mikor már igen rugdalózott nála a jó mód, — asszony után nézett.

Domonkos Pál szerint a jó Isten tudja, hova tehetette az eszét, a fiu akkor, amikor a Fehér Klára hálójába akadt. Nem illendő az emberszólás, — de ennek a személynek a multjában nagyon sok volt a kivetni való. Már nagy városokban is járt, aztán ünnepponnapon kalapot is rakott a boglyas fejére, amit szintén Domonkos Pál szerint szólva — lusta volt s fésűvel összegereblyézni. De Domonkos Pál nem az az ember volt, aki gáncosot vetett volna valaki szándékának. Ha így látja szépnek a világot a legény, ám lássa; ő nem lesz az, aki kátrányos papirost tartana elébe. Diktum, faktum, Fehér Klára kovácsmajszterné lett s mikor ő bevonult az új portára, nyomon követte a jövevényt — minden apró és öreg cselédségével egyetemben — veszedelem. Nem asszonynak való volt az a fehérnép! Páváskodni, embert szólni, jobarátot elidegeníteni, rosszat magára uszítani; ahhoz értett.

Miklós édesanyja is szálfka volt a szemében s addig-addig gyilkolta a nyelvvel, míg az a szegény öregasszony bucsút nem vett a háztól. És az előbb oly erős akaratu, de Fehér Klára bánásmódja folytán pipogya természetűvé vált fiának nem volt az ellen egyetlenegy szava sem.

Csodálatos változáson ment keresztül az az ember. Teljesen az asszony hatalma alatt állott s még arra sem riadt fel, mikor már arról járta a szóbeszéd, hogy lopják a Hamvas Miklósnak a vagyonát, meg a becsületét!

Domonkos Pál komoly szavakkal fordult ekkor hozzá:

— Mire vezet ez, Miklós?

A kovács haragosan, szinte durván felelt:

— Mi köze hozzá, bátyám?

Ne törődjék vele!

Domonkos Pál hát azután nem törődött Hamvasékkal. Hagyta őket, hadd uszszanak az árral!

Azoknál pedig egymást követte a dinom dánom. Az asszony nagy traktákat esapott. Urak is ültek néha az asztaluknál, fiatal urak, akik itták a gazda borát s kóstoltatták a menyecske csókját.

Bolond állapot volt ez; de a vége az lett, hogy Hamvas Miklós kezéről eluszott a pénz, elusztak a földek, a csengős ökrök, meg a ficánkölő lovak. Mind, mind!

Nem maradt ott más egyéb, — csak az üres mihely s a nagy nyomorúság.

Mint hogy azonban a falu nem tudott megenni kovács nélkül, Domonkos Pál közbenjárására értékes szerszámokkal újból felszerelte a mihelyt. Belekerült ez az áldozatos költség vagy hatszáz pengőbe. De Domonkos Pál jóállására belementek a dologba s még az ellen sem tettek kifogást, hogy Hamvas Miklós keze alá adják azokat. — A kovács különben is esküdözött égre-földre, hogy új életet kezd, amit azzal akart bizonyítani, hogy elverte a háztól az asszonyt.

De az asszony ereje sokkalta szívósabb volt, mint az övé. Visszajött. Dacosan, büszkén, mint az olyan parancsoló, akinek mindenki engedelmséggel tartozik.

Es Hamvas Miklósnak még akkor sem volt a nyi lelkiere, hogy ismét ajtót mutasson neki. Ugy érezte, ő a hibás, akinek nincs más kötelessége, mint a vezeklés.

Ott hálálkodott az asszony előtt s örült, hogy egy ujjal is a ruhája szegélyéhez érhet.

Amint aztán Fehér Klára újból elfoglalta a régi helyét, Hamvas Miklós egész tisztulni kész felhői hullámcs vonalakban terjeszkedni kezdtek ismét.

Jólétet akart biztosítani az asszonynak, módja azonban nem volt hozzá. A magával vivot nagy tusakodásban lekerült aztán a földre, annak sarába ély iszapjába s így történt, hogy idegen helyen pénzöz tette a kovácsmihely berendezését.

Mikor rájöttek, szuronyos esendőrök vették őrizet alá Hamvas Miklóst. Azok nógatták, hogy előre kell most nézni és nem hátra, az utcaajtónál siránkozó asszonyra, aki szidja, káromolja az urát, hogy gyalázatot hozott az ő fejére, tönkretette a becsületét, huszonhat esztendő, virágzó életét.

S amikor mindezeket nagy hangon elmondotta Fehér Klára, úgy tett, mint némely kényes uriasasszony szokott, — ajultán hanyatlott a közvetlen közelében állók karjába.

Domonkos Pál, a csendőrök között lépkedő Hamvas Miklós felé tartva, — elment az asszony mellett s egyéb dolga hián — rugott rajta egyet.

közgyűlés is, a tanács is, a kiküldött bizottság is csak az egyik vitatkozó félnek, csak az egyik igénylő személynek a városnak, mint jogi személynek szervei; egyoldalúan pedig a város sem közgyűlés, sem bizottsága útján és általt a tulajdont a maga részére meg nem állapíthatja. Mert senki sem lehet bíró a saját perében. De még ha feljogosítva érezné is magát ebben az ügyben az ítélet meghozatalára a város: várnia kellene ítéletével addig, a míg a másik igénylő felet a házastelkes polgárságnak egyetemet meghallgatta.

De hát hogyan nyilatkozták meg a házastelkes polgárság? 1871-ben nyilatkozat-tételre akarta bírni őket a városi tanács személyenként; több mint fele nem szavazott. Ha most megzavartatnák: ma is így lenne. Szervezkednie kell tehát és a megalakítandó szervezet lépjen fel a házastelkes jogosultak nevében. Így meglesz az eredmény, létesítsék azt a szervezetet, a mi minden faluban van, csak Debrecenben nincs.

Létesíteni kell a közbirtokosságot. Így szervezkedve megvédelmezheti a polgárság a közös jogokat, de személyenként erre senki sem képes.

Személyenként csak egyéni tulajdont, közös tulajdont ellenben csak a közösségnek összességével, szervezetével lehet megvédeni.

Am adja oda ez a közbirtokosság a Hortobágyot a városnak — megfelelő teherviselési könnyítésért, azt teheti. És ha város így előbb megszerzi a Hortobágyot tulajdonul, akkor tárgyalhat a kihasználás felett; de addig, a míg a másik igényjogosult személylyel a tulajdont tisztába nem hozta, addig ez a mélyen tisztelt bizottság — legalább is gazda nélkül számol.

Az ülés lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

Jelen voltak: Kevács József polgármester elnöke alatt Varga Károly aljegyző, Simonffy Imre, Király Gyula, Vecsey Imre, Romcsik Lejos, dr. Déczy Emil, dr. Bakonyi Samu, Horváth István, Szentesi János, Kertész István, Polgári Bálint, Márton Imre, Márk Endre, Kövendy Domokos, Zádor Lajos, Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső, továbbá mint műszaki szakértők a kulturmérnöki hivatal képviselőiben Jármy Tamás, s mint gazd. szakértő, Bíró Géza.

Polgármester az ülés megnyitása után jelenti, hogy a bizottság előtt 3 javaslat fekszik, az első, melyet egy kiküldött bizottság 1902. év nyarán dolgozott ki. második Bíró Gézáé, harmadik Kövendy Domokosé, mely a bizottsági tagok között szét is osztatot.

A javaslatok előterjesztése előtt Komlóssy Arthur indítványára felolvastatott a múlt ülés jegyzőkönyve, s kitént, hogy abba Márton Imrének a pályázati tervek kitűzésére nézve megtett indítványa fel sem vett.

Ezt a bizottság több felszólalás után nyomban pótolta.

Elnök a napi rendet akként kérte megállapítani, hogy olvassák fel első sorban az 1902. évi bizottsági javaslatot, ezután Bíró Géza indítványa lenne ismertette, végül Kövendy Domokos határozati javaslata terjesztessék elő.

Horváth István kéri Márton Imre javaslatának tárgyalását.

Elnök javaslatára a bizottság előbb a javaslatoknak meghallgatását rendeli el.

Jegyző felolvassa a kiküldött bizottságnak 1902. évi javaslatát, mely 10.000 holdnak szántás vetés céljára kihasználását a vasút mentén lehetőknek tartja. Felolvasta Bíró Géza javaslatát, mely ennek a 10.000 holdnak mily módon való kihasználása körül fogrog. Szerinte ez a terület

a) vagy házi kezelést,

b) vagy gyáripari létesítményeknek combinálása,

c) vagy debreceni polgárokból alakítandó szövetkezetnek,

d) vagy parcellázva 15—25 évi bérletben kisgazdáknak kiadva volna legcélszerűbben hasznosítható.

Jegyző felolvassa azután Kövendy Domokos határozati javaslatát terjedelmes indokolásával együtt. (melyet térszűke miatt ezuttal nem közölhetünk) csak azt emeljük ki, hogy ez a határozati javaslat nem szorítkozik 10.000 holdnyi területnek, hanem a Hortobágy egész területének kihasználására. A határozati javaslat abból az eszméből indul ki, hogy az eddig üzemben volt jószágértartás ne csak ne gátoltassék, hanem öntözési berendezéssel állandóan jókarban tartható közlegelő létesítése által az még inkább fokoztassék. Javaslata szerint közlegelő céljaira 12.000 hold lenne kihasználható. Tekintettel van a városra két régi intézményre: a törzsgulyára és a törzsménesre, melyeknek fenttarthatására külön 2580 hold lenne kihasználható, szintén öntözési berendezéssel ellátva. A javaslata legkiemelkedőbb része az, mely szerint a Hortobágy többi része: 28.000 kat hold haszonbérbe adassék, mert szerinte a Hortobágnak mai és legközelebbi múlt évekbeni állatállománya 12000 hold öntözött közlegelőn nemcsak eltartható, hanem a jószágértartás valódi fogalmának megfelelően valóságos állattenyésztés üzhető is, ennél fogva nem volna értelme annak, hogy ez a 28.000 hold továbbra is paragon hagyassék.

A 28.000 hold bérbeadása következőképpen volna eszközölendő.

Az egész terület egy (akár természetes akár jogi) személynek adassék haszonbérbe. Ez a haszonbérlet köteles létesíteni Debrecen város hatóságának ellenőrzése mellett.

400 kis bérletet 20—20 holdnyi területtel holdanként legalább 150 kor.

3—4 közép bérletet 1500—2000 holddal holdanként legalább 60 korona,

és egy nagy bérletet 14.000 holddal, holdanként legalább 50 korona befektetéssel.

A kis és közép bérletek a nagy bérlet körül övező alakban volnának létesítendőek.

Haszonbérlet kötelezendő volna mező gazdasági gyáriparnak és e célból nemcsak cukor és más gyáraknak létesítésére, hanem ipari növényeknek, len, kender, cirok, gyékény, kosárüz stb. termelésére és különösen konyha kertészetnek olyan arányban megvalósítására, hogy Debrecen vársanak ez irányú közüksége teljesen kielégíthető legyen.

Kikötötték, hogy a haszonbérleti idő elteltével haszonbérletnek összes befektetése, u. m.: minden építkezéssel, gyári és ezekhez tartozó összes felszerelvények minden megtérítés nélkül a város tulajdonába mennek át, melyre való tekintettel a haszonbérleti szerződés 40—60 évre volna megkötendő, és a szerződési tervezet kidolgozására egy jogász, gazda, műszaki és közegészségi szakértőből álló bizottság volna kiküldendő.

Eme nagy figyelemmel hallgatott határozati javaslatot követve a terjedelmes indokolás, mely maga egy külön gazdasági tanulmány szamba jön. Térszűke miatt az indokolásból csak a végeredményt közölhetjük, mely a következő:

Haszonbérlet a különféle gyári építkezések és gyári berendezéseken felül köteles berubazni

a kis bérleteken: 840 000 koronát

a közép bérleteken: 300 000 "

a nagy bérleteken: 1 200 000 "

Összesen: 2 340 000 koronát.

A várost terbelné csak a közlegelőnek, továbbá a törzsgulya és ménes részére kihasználható területnek öntözési berendezéssel ellátásának költsége: 1 600 000 korona.

Beruházások összesen: 4 000 000 korona.

A haszonbérlet jövedelem pedig abban az esetben, hogyha a fenti 2 340 000 korona beruházás a haszonbérletre hárítatik, lenne:

a kisbérletek után holdanként 20 koronás,

tehát a 8000 hold után: 160 000 "

a közép bérletek után holdanként 12 kor., a 6000 hold után

a nagy bérlet után holdanként 16 korona; a 14000 hold után 224 000 korona.

Összes bérjövdelem: 456 000 korona,

a mihez jön még a közlegelő területének jövedelme, holdanként 2 drb. számos jószágot számítva á 10 kor. 240 000 korona,

a városi ménes és gulya részére kihasználható 2580 hold jöved. á 10 kor. 25 800 korona.

Összes jövedelem tehát: 721 800 korona.

Ha pedig a fenti 2 340 000 kor beruházást a város teljesítene, vagyis a megfelelő épületekkel felszerelve adanék haszonbérbe a Hortobágy: a bérjövdelem még jóval több lenne, mert ebbe az esetben a haszonbérletnek nem kellene fedeznie ezeknek a beruházásoknak tőketerlesztését és kamatát, mely ebben az esetben azonban a város nyakába szakadna. Javasolja tehát, hogy az összes építkezéseket a város hárítsa a bérletre, mert a város mindig drágábban épít, mint a magán személy és ezen felül az épületek karban tartása sok ellenőrzéssel jár.

Véleménye szerint csak a közlegelő s a városi ménes és gulya részére kihasználható terület öntözési berendezésének költségeit viselje a város, a mi 1 600 000 kor t tesz ki. Már most ha a város ezt a költséget kölcsön útján fedezné, legfeljebb 46 százalékos kamattal és törlesztéssel mellett: 76 360 kor-t kellene fizetni éventé, melyet levonva a fent kimutatott 721 800 kor összes bevételből, maradna tiszta haszon: 645 440 korona!

"Oly összeg ez mélyen tisztelt Bizottság! — mondja Kövendy Domokos — mely minden indokolásnál szebben beszél!"

A határozati javaslat felolvasása után Kövendy Domokos főleértés kikerülése végett megjegyzi, hogy a haszonbérlet jövedelem a bérleti időnek 4-ik évében emelkedik fel a kimutatott 456 000 koronára, mert a bérlet első három esztendeje beruházásokkal telne el, s első évben a kimutatott összegnek legfeljebb 40 százaléka volna kövelhető a gazdasági érdekeknek helyes mérlegelése mellett, vagyis 182 400 kor. a 2-ik évben már 6 százalékos vagyis 273 600 kor., a 3-ik évben 80 százalékos vagyis 364 800 kor. és csak a 4-ik évben volna elérhető a teljes 100 százalékos vagyis a fent kimutatott 456 000 korona. — A kisbérlet kihasználása szempontjából itt ott elhangzott fellevevésre pedig azt a megnyugtató kijelentést teszi, hogy azoknak védelméről a bizottság által kidolgozandó haszonbérleti szerződésben kell és lehet megfelelően gondoskodni.

A határozati javaslat és indokolásának felolvasása után elsőnek Márton Imre szólalt fel, elismerését és köszönetét fejezi ki a maga nevében Kövendy Domokosnak ezért az igazán szélesalapra fektetett, nagy szakutadással, roppant figyelemmel és gondos tanulmányokkal kidolgozott javaslatáért. Elismerését a köszönetét nyilvánítja Bíró Géza javaslata felett is. De ép e két javaslatnak nem egyenlősége készíti arra, hogy megismételje a múlt ülésen megtett amaz indítványát, mikép kihasználási tervekre tűzön ki a város pályadíjakat, Mert bár elismeri Kövendy Domokos javaslatának zsepp-alis voltát, de nincs kizárva, hogy még ennél is kiténőbb tervet kapunk. Az úgy mindenesetre megérdemli azt a költséget, melyet a pályadíjak jutalmazására fordítana a város. Megteszi indítványát azért is, hogy így idő nyereség a nem tisztázott tulajdon kérdésének bővebb megvitatására, De mindenekelőtt tekintettel kell lenni az országos politikai helyzetre, mely magában véve is lekötö egész figyelmünket ezenkívül a vízvezeték, csatornázás, a villamos telep, a szervezeti szabályrendelet olyan napi rendszer levő városi ügyek, melyek szintén szerfelett elfoglalják a bizottsági tagokat.

Márk Endre: Kövendy Domonkos határozati javaslatának és indokolásának ismerete előtt az egész Hortobágy kérdését egyszerűen mezőgazdasági kérdésnek tekintette, belátja tévedését, mert a javaslat megismerése után megvan győződve, hogy ez egy roppant nagy szabású közgazdasági, iparpolitikai, sociál és pénzügyi politikai kérdés, melynek nem részletekben, mint eddig terveztetett, hanem a maga teljes egészében úgy a mint Kövendy Domonkos javasolja — teendő megvalósítás kérdésévé és a mely kérdés helyes megoldásától függ a város jövője. Nem tartja elodázhatónak továbbá a kérdést egy percre sem, miért is határozati javaslatot terjeszt elő az iránt, hogy Kövendy Domonkos javaslata az általános tárgyalás alapjául — Márton Imre javaslatának mellőzősével — elfogadtassék.

Dr. Bakonyi Samu: Ép Kövendy különben zseniálisnak elismert javaslatából merített érvekkel támogatja Márton Imre javaslatát, a bizottság nincs is abban a helyzetben, hogy a javaslat részleteinek helyességéről meggyőződhetne, ez csak szakértők, — még pedig műszaki szakértők véleménye alapján lenne elérhető, a melyek pedig ezuttal rendelkezésre nem állanak.

Zádor Lajos felszólalásában emlékeztet arra, hogy egy évtizeddel előbb ő tette meg a Hortobágy kihasználása iránti indítványát. Az ügy azóta temérdek utvesztőn át bujkál, holott pedig nemesak a város pénzügyi helyzete, hanem az általános szociális helyzetét égetően kívánják annak megoldását. Tíz évvel előbb csak 10 000 hold kiszakításáról volt szó, ma már oda fejlődött a dolog, hogy a 10 000 holdnak szántás vétele céljaira kihasználásával nem érünk cél. sem a város pénzügyi helyzetén, sem az általános szociális helyzeten segítve nem lesz. Egyrészt a szegény elemek állandó és fokozott szaporodása, másrészt az elviselhetetlen élelmiszer s általános drágaság köteleessége, a melyeknek lehetősége orvoslását. Helyesebb, hogy a határozati javaslat a ma már leghelyesebb szempontból kiindulva, a Hortobágy egész területét veszi kihasználási tervezet alá s azokon kívül, melyek abban a mezőgazdasági iparnak megteremtésére nagyon helyesen elmondva vannak, különösen felkészedik a konyha kertészetnek s az azal a baromfi tenyésztésnek tervezett fellendítéséért, sulyos szemrehányással illeti a gazdálkodó közönséget, tételekkel vádolva és rámutat arra a néhány bolgárkertészre, akik 50 hold földön évenként 40—50 000 kor. tisztahasznót tesznek félre a szorgalommal üzőtt konyhai kertészetből. Előtte a debreceni gazdaközönség jószág tenyésztése nem mérvadó és ebből a szempontból éppen nem lehet a mai állapot fenntartása mellett elfogulatlanul harcolni azért, mert oly nyomoruit ló és szarvasmarha állomány, mint Debrecenben: az országban egy vidéken sem található.

Teljesen méltányolja mindamelllett Márton Imre javaslatát és osztja dr. Bakonyi Samuak azokat az érveit, melyekkel Márton Imre javaslatát támogatja, azouban abban az indítványban halasztást, elodázást lát, melyre semmi szükség sincsen, miért is pártolja Márk Endre határozati javaslatát.

Király Gyula: nem fogadhatja el sem Kövendy Domonkos határozati javaslatát, sem Biró Géza indítványát; mert előbbi a Hortobágy egész területét vette a kihasználási tervezet alapjául és a közlegelő, továbbá a városi törzsgulya és ménes számára fenntartandó 14580 holddal nem látja, kielégítve a gazdák érdekét. Viszont Biró Géza indítványa vagyis csak 10 000 holdnak szántás-vétel alá vétele nem elégíti ki ma már a házi pénztár szükségleteit. Indítványozza a két javaslat egyesítésével annak kimondását hogy a Hortobágynek fele legeltetési célra meghagyandó, másik fele pedig a házi pénztár szükségleteinek kielégítése végett mezőgazdasági célokra használandó.

Komlóssy Arthur: rámutat arra, hogy a kérdés nem 10 év óta, hanem sokkal régebbi idő óta napi renden van. Emlékeztet arra, hogy hasonló ellenszenvvel találkozott az új osztású földeknek kiosztása is. Ellenzi Márton Imre javaslatát nemesak, mert elodázást, hanem megalázást is jelent Debre-

cen városnak közönségére, mert hiszen ép gazdasági kérdés megoldásáról lévén szó, valósággal szegény volna, hogyha gazdasági kérdést mi magunk megoldani nem tudnánk. Szólásra többen nem jelenkezvén:

Kövendy Domonkos a zárszó jogával él és az általa vezetett s Debrecenben jól ismert pusztá maesi gazdaságra utalva bizonyítja, hogy az általa tervezett 12000 holdnyi területen a javasolt öntözéssel nem a mai Hortobágyi jószágállomány, hanem annál sokkal több jószág a kívánalmakat teljesen kielégítőleg eltartható.

Elnök a vitát berakasztotta s megjegyzi, hogy a közgyűlés a bizottságot azért küldte ki, hogy az egész Hortobágy kihasználására készítsen javaslatot és így a bizottság, hogyha megfelelni akar ennek a megbízatásának: akkor eskis ily javaslatot terjeszthet a közgyűlés elé. Márton Imre javaslatát bármennyire méltányolja is, mégis tart tőle, hogy pályázat hirdetés esetében annyi és oly sokféle vélemény fogna beérkezni, hogy az ügynek ma meglehetősen tiszta képét nagyon összezavarván, és az eligazodás nagyon nehéz, esetleg lehetetlen lenne.

Felteszi a kérdést szavazás alá, még pedig Márton Imre javaslatát a Kövendy Domonkos határozati javaslatára vonatkozó Márk Endre-féle indítvánnyal együtt oly értelemben, hogy a mennyiben Márk Endre javaslata nyerne többséget: ez egyuttal Márton Imre javaslatának mellőzését is jelenti. A kik tehát Márk Endre javaslatát elfogadják: igennel, a kik nem fogadják el: nemmel szavaznak.

A kérdés feltevése körül élénk vita fejlődött ki, melyben dr. Bakonyi Samu ismételt felszólalással a két indítványnak külön-külön szavazás alá bocsátását hathatósan követelte.

Elnök ragaszkodva előbbi kijelentéséhez, elrendelte a szavazást, melynek eredménye az lett, hogy Márk Endre javaslata 10 szavazattal 6 ellenében elfogadtatott.

Igennel szavaztak: Simonffy Imre, Varga Károly, Komlóssy Arthur, Zádor Lajos, Komlóssy Dezső, Kövendy Domonkos, Márk Endre, Roncsik Lajos, Vecsey Imre, dr. Dóczy Emil.

Nemmel szavaztak: Dr. Bakonyi Samu, Márton Imre, Horváth István, Szentessy János, Kertész István, Polgári Bálint.

Király Gyula nem szavazott. Elnök a szavazás eredményeként kihirdette, hogy a bizottság Márk Endre javaslatának elfogadása mellett Kövendy Domonkos határozati javaslatát a részletes tárgyalás alapjául elfogadja, Márton Imre javaslatát pedig mellőzi.

Elnök a bizottság köszönetét és elismerését tolmácsolja Biró Géza és Kövendy Domonkosnak munkálataikért és ezzel az ülést berakasztotta.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Kedd, 31. Ember tragédiája; drámai költemény.

Szerda, nov. 1. Ember tragédiája, drámai költemény.

Csütörtök, 2. Cigánybáró, operette.

Péntek, 3. Figaró házassága, vígj.

Szombat, 4. Lisistrata, operette. Ujdonság.

Buborékok. Kiss Irén utolsó vendégszerepléséül Csiky kacagató vígjátékát a Buborékokat láttuk tegnap este a színházban igen jó előadásban. A vendégművésznő bucsuzásul valósággal önmagát multá felül, hogy annál nehezebb legyen az elválás tőle. Csodálatos arcjátékának és mozdulatainak mindig többször mond, mint ami szerepében meg van írva; művészetét nyílt színen tapsokkal és felvonás után kihívásokkal hálálta meg a színházat zsufolásig megtöltő közönség. Békés Demeter szerepében kitűnő alakítást nyújtott mestersen állította elénk a minden külső máz és mesterkéltég nélküli igazi csupa szín vidéki magyart. Most, hogy

gyakrabban látjuk nagyobb és neki való szerepében bámuljuk, hogy tartalmas sokoldalú színész. Szakács egy nem neki való szereppel küzdött becsülettel. A többi szereplők kisebb szerepeikben lehetőleg hozzájárultak az est sikeréhez. A hölgyek tolettjei ragyogóak voltak, nem mondható ez az urak öltözködése. Szabó inkább látszott éhező diurnistának, mint előkelő pesti ügyvédnek, Szakács pedig kínos feltűnést kellett szőles, bugyogószaru nadrágjával. Egy kis jóakarattal és izléssel ezen is lehet segíteni.

Ember tragédiája. Ma ismét Madach remekműve az Ember tragédiája került színre s a darabot holnap is megismétlik. Az igazgatóság alkalmat nyújt így mindenkinek, aki még nem látta a darabot az Eszterházy féle híres díszletekkel, hogy ma és holnap megtekinthesse. Adímot minden jelenésében Ternyei Lajos fogja játszani.

Lisistrata. A szezon első bizonyára feltűnést keltő énekes újdonsága. Lincke Pál nagy híriú daljátéka Lisistrata levez. A darabban az egész énekes személyzet részt vesz. Érdekes lesz a darab villamos kiállítás. A második felvonásban több mint ezer villamos láng fog kigyúlni s ebből bőven fog jutni 17 nő öltözködésre kalapjára cipőjére is ami igen érdekes látványokat ígérkezik. A darabnak egyébként gyönyörű a zenéje, s mulatságos szövege is van.

HIREK.

A reformáció emlékünnepe. Október 31-ike minden esztendőben emlékünnepe napja a reformátusoknak, Ma délelőtt a nagytemplom zsufolásig megtelt ünneplő hívekkel. A város, képviselőtében ott láttuk: Kovács József polgármestert és Oláh Károly tanácsnokot, megjelent a főiskola teljes tanári kara a presbiterium, a református lelkészi kar és nagy közönség. Az emlékbeszédet K. Tóth Kálmán lelkész tartotta, az ünnepély egyébként a kiadott program alapján folyt le. Délután a gályarabok szobrának megkoszoruzására gyűlnek össze a főiskola hallgatói.

Megsemmisítő rendelet a városnál. Ma reggel megérkezett a polgármesteri hivatalba is Kristoffy belügynök ur újabb szigorú rendelete, amely megsemmisíti Debrecen város törvényhatósági közgyűlésének mult hó 28-iki azon határozatát, mely szerint az önként befolyó adókat el nem fogadja és az önként jelentkező katonai újoncnak nem adja ki a szükséges nyomtatványokat. Kovács polgármester e rendeletet azonnal átküldötte Domahidy Elemér főispánnak avval a megjegyzéssel, hogy törvénytelen kormány, törvénytelen rendeleteit nem hajtja végre.

A villamos telep ügye. Vasárnapi számunkban hírt adtunk arról, hogy a Ganz és társa cég megfélebbezte a tanács abbéli határozatát, hogy a villamos telep felállításával a Magyar Siemens-Schuckert művek villamossági részvénytársaságot bízta meg. A Ganz cég ezen fellebbezésében arra való hivatkozással, hogy úgy a világitási bizottság, mint a városi Tanács elfogadta a Magyar Siemens-Schuckert Művek nyilatkozatát melylyel a jóállást 3 évre terjeszti ki: azt kívánja, hogy most már az ő pótajánulát — mely szerint ajánlatának 5 százalékos engedményt hajlandó nyújtani — figyelembe vétessék. A városi tanács és a világitási bizottság egyik előkelő tagjától nyert értesülésünk szerint a Magyar Siemens-Schuckert művek ilyen nyilatkozatának előzménye volt. A beérkezett ajánlatok közül ugyanis a magyar cégek részéről ők tették a legolcsóbb ajánlatot. A világitási bizottság tehát —

mint köztudomású ezen ajánlat elfogadása mellett foglalt állást; de miután kívánatosnak tartotta, hogy a cég 3 évre vállaljon jótállást, felszólította a nevezett társulatot, hogy ezen kikötést fogadja el és választás irásában terjesse a bizottság elé. A cég a bizottság kívánásának megfelelt. Ezek szerint a Siemens-Schuckert cég nem tett utó, vagy pótajánlatot, hanem megfelelt a világi-tási bizottság egy oly kívánásának melyre felszólítást kapott. Így tehát a Ganz-gyár fellobbezésének az a része, hogyha figyelembe vette a tanács a Siemensik utó ajánlatát vegye figyelembe az övét is — teljesen elosik.

Hallgat a 45-ös bizottság. Hajdúvármegye közgyűlése a nemzeti ellenállás sikeres keresztülvitelére tudvalevőleg 45 tagu bizottságot választott, amelynek elnöke dr. Kovács Gyula képviselő, jegyzője pedig Jánosi Zoltán lelkész lett. A bizottság azonban megalkulása óta nem tartott gyűlést, ami nagy nyugtalanságot okoz a tisztviselők körében, mert a kormány fenyegetéseivel szemben védtelenül állanak, pedig a bizottság erkölcsi támogatására nagy szükségük volna már, mert különösen Hajdúvármegyében nagyon bizonytalan a helyzet. A főispán lemondott, az alispán nyugalomba vonul, a tisztikar tehát a legnagyobb bizonytalanságban van. Bizunk benne, hogy Kovács Gyula képviselő most már haladéktalanul összehívja a 45-ös bizottságot, amelynek irányítania kell a nemzeti ellenállást Hajdúvármegyében.

Hajdúvármegye közgyűlése. A főispán november 9-én hívta össze Hajdúvármegye közgyűlését, amelynek tárgysorozatán lesz a belügyök újabb megsemmisítő rendelete és Rásó Gyula alispán nyugdíjazás iránti kérvénye.

A hajdúmegyei tanítók Gönczi Pál nevét viselő egyesületének debreceni járásköre október hó 28-án d. u. 3 órakor a város háza kistanács-teremben gyűlést tartott dr. Barcsa János tanár elnöke alatt. Dr. Barcsa János tanár elnöki megayıtójában a magyar tanügy multjával kapcsolatban azzal a súlyos válsággal foglalkozott, melybe a politikai válsággal együtt a magyar tanügy jutott. Válasza György ipariszkolai rajztanár a kézimunkára nevelés és a modern rajztanításról tartott felolvasást s ezzel kapcsolatban bemutatta az elemi iskolai kézimunkára való tanítás anyagát képező borsó, agyag és papír munkákat. A gyűlés nagy érdeklődéssel hallgatta az aktuális kérdéssel foglalkozó felolvasást s örömmel vette tudomásul felolvasó azon ígését, hogy a legközelebbi gyűlésen a kézimunka és rajztanítását az iskolában fogja bemutatni. Dr. Barcsa János tanár a gyermektanulmányozásról olvasott fel, ismeretében a kérdés fejlődését s kiemelve, hogy a gyermektanulmányozás kérdését különösen az iskolák túlzufaltsága teszi fontossá. Nem tartja azonban helyesnek, hogy a kör e kérdéssel szemben elhamarkodott módon állást foglaljon, hanem indítványozza, hogy az egyesület erre vállalkozó tagjai segítségével egy bizottság által kidolgozott terv szerint kísérletet tegyen és csak a gyakorlati kipróbálás alapján mondjon véleményt. A gyűlés ilyen értelemben határozott. Majd tisztujtás volt, elnök lett dr. Barcsa János tanár, alelnök Simonovics Dezső, jegyző Lippe József.

Postarablás Kisvárdán. Vasárnap éjjel a kisvárdai postahivatalt feltörték és a pénzeszközöket előzőleg lopott lóval és szekérral elvitték. A szekrényben 4779 korona készpénz és 10,000 koronát tartalmazó három pénzeslevél volt. Utközben a szekér eltörtött, mire a tettesek rögtön más szekéret loptak és úgy vitték a szekrényt

a vásártérre, a hol felfeszítették. A pénzeszközöket hétfőn reggel találták meg üresen a kisvárdai vásártéren. A betörők nemzetközi betörőbanda tagjai lehettek. A nyomozást megindították.

Olosó a sertés, drága a hus. A sertés ára az utóbbi időben nagyon lezült, úgy hogy az árak a legalacsonyabbak. Ennek dacára a hentesek se a hus, se a szalonna, se a zsir árát nem mérsékeltek eddig. Ma is olyan drága minden hentesáru, mint a legnagyobb sertésdrágaság idején volt, ami még se járja.

Föltényi siremléke. A debreceni színház egykori nagyszíves művésze, Föltényi Vilmos siremlékét tisztelői már felállították a Kossuth-utcai temetőben. Az ünnepélyes leleplezés november 1-én délután 3 és fél órakor lesz, amikor a díszes siremléket megkoszorúzzák.

Halálozás. A következő gyászjelentést kaptuk. A legmélyebb fájdalomtól megtört szívevel tudjuk a legjobb aya, anyós, nagy- illetve dédanya és rokon néhai polgár özv. Balog Józsefné, született Berezki Sára, élete 75 ik évében, folyó hó 29-én reggel, hosszas szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 31-én délután 3 órakor fognak Kőcsai-utca 18 ik számú családi háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint, a nagytemplomban tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni.

Tyuklopások. Ma reggelre virradóra a honvéd-utcsában két betörés történt. Szappanos Alajostól 8 fajtyukot, Tót Jánosnétól pedig 25 darabot loptak el. A betörők a kerítésen másztak át.

Felfordított tejes kocsis. Ma reggel Markovits Gyula ménes-mester talyigáját, a melyen Nagy Lidi esetlédje a városba tejet szállított, felfordította Czeller József kocsis, aki neki hajtott erővel a talyigának és azt felborította, úgy hogy a tej mind kifolyt. A károsult ménes-mester panaszt emelt a rendőrségen.

Verekedés. Ma reggel három bepálinkázott napszámos, Kovács Gábor, Fehér Sándor és Károly az utcán botrányos verekedést rendeztek. A rendőrök választották szét őket.

Csavargók közt. Augsburgi David kereskedősegéd állás nélkül csavargó már jó ideje. A szerencsétlen ember hajléktalan teljesen és lenyűt ruhában, éhesen került a csavargók közé. A rendőrség elfogta.

Elfogott zsebtolvaj. Ma reggel érkezett Debrecenbe Földi Jenő zsebtolvaj, de még mag sem kezdette működését, mert elfogták. A rendőrség örökre kitiltotta a város területéről és eltoloncolta.

TAVIRATOK.

Vezérlőbizottság a nemzethez.

Budapest, október 31. A vezérlőbizottság ma délelőtt a betegon fekvő Kossuth Ferenc lakásán ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy manifesztumot intéznek a nemzethez, amelyben rámutatnak a darabontok programjának csalárdságára. A manifesztum meg szerkesztésére bizottságot küldtek ki. A manifesztumot a pártok teljes tömege elé fogják terjeszteni.

Az ó-budai választás.

Budapest, október 31. A főváros központi választmánya ma az ó-budai képviselő-választást november 16-ára tűzte ki.

Az orosz alkotmány.

Pétevár, október 31. Az orosz cár tegnap éjjel alkotmányt adott népének. Witte grófot miniszterelnökké nevezte ki, proklamálta a vallás és szószabadságot, megadta a népnek a polgári jogokat, proklamálta a gyülekezési és egyesülési szabadságot. Fel-

jogosított minden néposztályt, hogy a dumába képviselőket küldjön, a választási törvényt azonban a dumára bízta. Végül felhívta Oroszország hí fiait, hogy minden erejükkel a rend és béke helyreállítására törekedjenek. A manifesztum a polgárság körében nagy lelkesedést keltett, de a radikálisok szemfényvesztésnek mondják. A technológiai múzeum előtt a katonaságra bombát dobtak.

Odessza, október 31. Tegnap csend volt a városban. A zavargásoknak 200 halottját eltemették. A tanítótestület Sarkij iskola gondnok elmozdítását és megbüntetését követeli, mert az iskolai sztrájkban részt vett gyermekeket lemszárolták. A kikötőben levő „Csernovszkói“ hajó legénysége fellázadt.

Apagyilkosság a Nagycserén.

— október 31.

Rómes gyilkosság történt vasárnap a Nagycseréi tanyák között, amelynek áldozata Bácsi Bálint 70 éves debreceni gazda, akit a nyomozás eddigi adatai szerint a saját fia ölt meg a kocsi segítségével. A gyilkosokat a csendőrség már leartóztatta. A rómes esetről az alábbi tudósítást közöljük:

Az első hír a városban.

Debrecen határában a Nagycseréi tanyák lakosságát két nap óta szörnyű büntény tartja izgalomban. Vasárnap éjjel borzalmas gyilkosság történt az egyik odaváló tanyán. Ismeretlen tettes orvul megtámadta és agyonütötte Bácsi Bálint 60—70 év körüli jómódú debreceni gazdálkodót. A gyilkos tettnékek elkövetése után elmenekült, a csendőrség azonban már nyomon van és így mihamarabb kézrekerül. Minden jel arra vall, hogy a büntény bosszu műve.

Az öreg Bácsi Bálint mogorva, zsörtölődő, összeférhetetlen ember volt, akinek teljes életében sok volt a haragosa. Állandóan hadilábon állott a szomszédaival regóta húzóds peres ügyekből kifolyólag és hozzátartozóihoz sem fűzték békességes kötelekek. Nagycserén kiterjedt birtoka és tanyája volt a meggyilkolt embernek. A tanyán állandóan ott tartózkodik Béla nevű meglőtt kora fia Madarász Sándor szolgálival. Ő maga családja nagyobb részével bentlakott a városban Nyil utca 11. szám alatt levő saját házában. Azonban hetenként többször kiszokott menni a tanyára és különösen vasárnap sohasem mulasztotta el látogatását.

Igy történt vasárnap is, kora délután ment ki, hogy szétnézzen és még az esti órák is kint találták. Ugy nyolc óra után anélkül, hogy valamit szólt volna fiának és szolgáljának eltávozott. Egyenesen a tanya mellett elterülő földekre vette útját, hogy körültekintsen. Aztán többé nem jelentkezett. Éjjel után két óra tájban a fiut és a szolgát éles, dühös kutya ugatás verte fel álmából, az ilyesmi gyanút kelt a tanyai emberekben. Felkeltek és kinéztek, a tanya körül nem volt egy lélek sem látható, de a kutya nyugtalanul ugrált ide s oda el elszaladt egy darabig előttük, közben megállt, feljók fordult és egyre esaholt. Mikor pedig látta, hogy nem követik mindig vissza tért.

A két ember figyelmét nem kerülte ez ki és utána mentek a kutyának, amely a tanyához nem messze eső sűrű bozótba vezette őket. Odaérve ijedten hökkentek vissza. — A bozótban vérbefagyott halott ember feküdt, akiben a legnagyobb rémületükre Bácsi Bálintra ismertek. Az első ijedségből magukhoz térve bevitték a tanyára a halottat, melynek fején, a koponyán egyetlen hatalmas seb tátongott. Az első perere mindjárt tisztába voltak azzal, hogy gyilkosság forog fenn. A gyilkos hátulról támadt az öreg emberre és valami dorong félével lökte sujtotta. Csak egyet ütött rá, de az halott volt. A holttestet a fia és a szolga bundákba fektették és kora reggel szekéren behozták a városba, a csendőrséghez, ahol jelentést tettek a megdöbbentő esetről. A csendőrség a gyilkost keresi.

Ki a gyilkos.

Lázás buzgalommal látott a nyomozás-hoz Bédnár Sándor debreceni cserdőrmeester. Legelőször az áldozat fiát, Bácsi Bélát a Madarász Sándor cselédjét hallgatták ki, akik a holttestet hétfőn behozták a kórházba. A gyanu arra irányult mindjárt, hogy a gyilkosság hosszú műve, mert az öreg Bácsi Bélát nagyon szigorú és nehéz természetű ember volt, s kit senki sem szeretett. Mondják, hogy Béla fiát is, s kit a tanyán tartott, annyira verte régebben, hogy a szerencsétlen egyajt kapott és elbűlyült. Roszui bánt a cselédségével is, a szomszédságával pedig állandóan bődliában állt.

Ugy a fiát mint Madarász Gábort csak arra nézve hallgatták ki, hogy miként jött rá a gyilkosságra, hol és milyen helyen találták a holttestet. A kihallgatás alatti gyanus ellenmondásokba keveredtek, úgy hogy megérlelődött a gyanu, hogy a gyilkosságot **ők ketten követték el.** Bédnár cserdőrmeester kereszt kérdések alá fogta őket és azok úgy megtörték őket, hogy ma már bevallották, hogy a gyilkosságot **ők ketten követték el még vasárnap este a tanyában.** Azután az öreg bundáját és kalapját kivitték a bokrok alá, a holttestet pedig a kamarába rejtették. Ott tartották hét fón reggelig. — A fotót a melylyel agyonverték, — a másfel kilométernyire levő erdőbe rejtették el, ahol a csendőrök meg is találták. A helyes útvesztést Madarász Sándor kocsis mérte rá.

Mikor a gyilkosság megtörtént, összebeszéltek, hogy a gyilkosságot Király István szomszédra fogják kenni, a ki ugyanis régi barátságos volt az öreg Bácsinak. Meg abban is megállapodtak, hogy így kiáltott volna át a fiatal Bácsihez:

— Megadj, te is úgy jársz, mint az apád!

Ez a galád terv azonban nem sikerült, a ki a nyomozást vezető Bédnár cserdőrmeester érdeme, aki előt mindjárt gyanus volt a megölt öreg ember fiának és cselédjének a viselkedése, sőt az is feltűnt, hogy az elhunyt özvegye nagyon közömbösen viselkedett mindaddig míg a fiát le nem tartóztatta. Mikor hétfőn este Nyil utca 11. sz. a lakásukon megjelent, láthatóan megjétek és feltűnően izgottak lettek. Ez arra vall, hogy a fiu már akkor értesítette az anyját az esetről.

Ma délután az apagyilkos fiut és a kocsist átadták az ügyésznek. A gyilkosság részletei még ismeretlenek. Az a legvalószínűbb, hogy az öreg embert mindjárt megérkezése után verték agyon, még pedig hátulról. Az öreg, aki nagyon szigorú ember volt, bizonyára valamit nem talált rendben és mikor ezért fiát és cselédjét felelőségre vonta, azok leütötték. Az öreg arca bukott az első ütés után, amikor a gyilkos kocsis még egyszer lesújtott rá. Ez volt a halálos ütés. Oly torvasztó csapás volt ez, hogy az áldozat koponyája szétzúzódott és halál pár pillanat alatt beállott.

KÖZGAZDASÁG.

Az új tőzsde. A mai nappal a budapesti áru és értéktőzsde színhelyét szabad ságtéri fényes palotájába tepte át. Az egész nagy épület a maga nemcsak fényes, de minden képzeletet felülmúló pazar berendezésével szomorú bizonyítéka annak, hogy a külszín vezérmotívuma nálunk mindennek s a szükség parancsa ó hangja tüstént elnémul, mihelyt az egyéni hiúság kielégítéséről van szó. Az áru- és értéktőzsde lebonyolítására szánt palota minden célnak inkább felel meg, mint éppen a tőzsde céljaira. Ugy az épület, mint annak belső berendezése meggyőzi a szemlélőt arról, hogy itt valaki egy fényes palotát rendeztetett be, inkább a maga, mintsem a tőzsdetagozok kényelmére. A tőzsdetérmet becsúszása miatt is rengeteg sok a panasz. Még a belső berendezésnél az áru- és értéktőzsde helyeinek megállapításánál, valamint a pénzintézetek elhelyezésénél is érvényesült egyesek érdeke. De azért a kurzusok emelkedtek, mert, hej nyolc millióba került az új palota.

A budapesti kőbányai

sertéskereskedelmi csarnok jelentése 1905. okt. 30.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar alsó ország. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kgr-ig terjedő súlyban) 183—185 fillérig. Fialat közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) 133—135 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 132—135 fillérig. — II. Magyar szarvasok: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 124—135 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 132—133 fillérig. Könnyű páronként 260 kilogramm terjedő súlyban 129—132 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachi): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 138—140 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 135—136 fillérig. A hízott sertés üzletirányzata változatlan.

REGÉNY-CSARNOK.

Apáca és kegyencső.

Regény a lécsi életből.

Magyarosított: Szabó Antal. 132

— Mi azonban a nyomorult arannyal is megelégszünk, — mondá Wencel naivul. — Ezuttal nem ügyetlen, hanem ügyes lövésért fog ön fizetni nagységes ur.

A két elválhatlan távozott a bankártól, hogy régi ismerőseket a deszkás koresmást felekeressék.

Az Erdberg előváros egyik félreeső utcájában volt, rozzant deszkarácsossal kerítve a tolvajok buvóhelye, a deszkás koresma.

Dacára annak, hogy a rendőreg hetenkint kétszer is kitesztetése a piszkos fészket, soha sem ezüskölködött az vendégekben, kik a fegyházakban ismeretes nagyságok valának.

A fészek maga, sőt, piszkos, félelmes kinésű volt, s hasonlított erdei tolvajkoresmához, a melyben a sok utas a néhány órai ejjeli nyugalom helyett, az örök nyugalmat találja fel.

A mint Wencel és Muki a koresmába léptek, legfeljebb csak 12 vendég volt ott, s ezek is komoran, hallgatagon bámultak magok elébe, mert zajt ekkor csak a táborban és a kaszárnyákban lehetett hallani, s a ki más ruhát hordott, mint a dupla fehér posztó, annak hallgatni s engedelmességni kellett.

De mégis volt ember, ki ujongva ugrott az érkezettek elébe, s oly vad örömmel zárta őket karjai közé, mintha megakarta volna fojtani.

Ugyanazon vörös hajú és szakálu fickó volt az, ki a szép táncosnőt oly makacsul üldözte, s legközelebb a schottenfeldi gyár előtt, a kedves leány segélykiáltására menekült el Sill Antal elöl.

Tudjuk, hogy ez is egyike a steini uraknak, s hogy a két elválhatlan őt a vörös Jakabnak nevezi.

— Oly igaz, a mint élek, hogy ez a Bukfene és a Körömös, — kiáltá — Bort ide koresmáros! Nem bánom, ha tiz forintomba kerül is a vizentlátás!

— Ah, Jakab, hát ily magasra hág-tál? — kérdé Wencel, helyet foglalva a szögletasztalnál. — Talán megtaláltad a tekerék-pénztár kulcsát?

(Folyt. köv.)

Nagyemlétságu Gróf Zselénski Rébert ur Nyirvasvári immúnis homokos szőlőtelepéről 60% két éves faj tiszta gyökeres szőlővesszők eladandók.

Sorszám	A szőlővessző faja	Készlet	Egység		Pénz összeg
			ár	kor.	
1.	Oportó	800	ezre	14	—
2.	Chasselás blanc	9500	"	14	—
3.	Olasz-Rizling	110000	"	14	—
4.	Nagy-Burgundi	1900	"	14	—
5.	Passatuti	2500	"	14	—
6.	Chasselás musgdenantes	900	"	14	—
7.	" Bardücis	500	"	14	—
8.	Müsrát ottom	400	"	14	—
Összesen:					126500.

Az árak helyben Nyirbátori vasuti állomáshoz értendők. Csomagolásiért 1000 darabként 1 kor 20 fill. fizetetik.

Megrendelés Uradalmi Intézőség

Nyir-Vasvári

(Szatmár megye).

Kérjen prospektust!

Tiphus és hasonló járványok ellen a legbiztosabb óvszer a

NOXALL JR.

a jelenkor legtekélyesebb, legkifejlesztettebb, a legolcsóbb és a legkisebb vizszűrője, mely az ivóvizet kristálytisztává és a legrosszabb vizet is élvezhetővé változtatja. Amerika, Angol, Belgium és Németországtól több százezer van használatban. Minden felszerelés nélkül bárki is bármely vízvezeték csapjára könnyen feltelthetja.

Egy darab ára

használati utasítással **K 22.50.**

Kapható:

AUERIGNAC-nál

Budapest, VIII., Kerepesi-út 11. sz.

Telefon 55-38.

a NOXALL JR magahoni kizárólagos terakata, valamint minden

műszaki és jobb vaskereskedésben.

Nélkülözhetetlen minden háztartásban.

Jelzálogkölcsonők

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalmak, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelek is elfogadtatnak jelzálogul. Levélbeli megkereséseket továbbít. Osteuropäische Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

magyarországi

használat mellett.

22 év óta nagy sikerrel használtatik a buzaüszög a kukorica korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm. hoz 26 fillér. Kovásbó értékes utánzatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: Kontsek Géza, Máyer Jenő és Komlóssy Lajos urak üzletében.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a
„TRIAS“

2-3 napi befeeszkendéssel a folyást utóbj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszüntet. A legrégibb a legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Feeszkendők külön 1 korona. Raktár: Debrecenben Tóth Béla ur gyógyszerárában (Főpiac) és a legtöbb vidéki gyógyszerárában is kapható. — Titoktartás mellett küldi Papp gyógyszerész Tiszaszentimrén.

Costüm-szövetek

és

Estélyi-köppeny

posztók

Bosznay J. és Társa

dívatáruházában

Debrecen,

Kossuth-utca 5.

Tánciskola

megnyitás!

Van szerencsém az igazságtalozt szülők b. tudomására hozni, hogy az

iparos-csont folyó hó 13-án megnyitottam.

November hó 6-án hétfőn pedig kizárólag Polgár-családok részére nyitok

Új Táncanfolyamot.

TANÓRÁK: Hétfő, szerda és pénteki napon este 7 órától 9 ig. — Beiratásokat elfogadok a mai naptól lakásomra d. e. 8 órától 9 óráig és este a tánciskola helyiségben.

Kívánatra külön csont is rendezek.

Külfőa boston órák bármely időben.

Lakás és Táncterem Csapó-u. 17.

„Korona“ vendéglő táncterme.

Maradok tisztelettel:

Schaff János, okl. táncitanító.

„Hollandi gyomorcsseppek“

a legkifejesebb háziszor minden-nemü gyomorfájásnál, gyomorgörésnél, emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve minden üveghez.

Készül tartása kiválóan ajánlható oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni mennek vagy akik tanyákon vagy kis faluban tartózkodnak, hol baj esetén orvosi segítséghez azonnal nem juthatnak.

1 üveg „hollandi csapp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárában

DEBRECEN, városházzal szemben.

ESZENCIA

és ecetsavgyár keres minden nagyobb városban és vásárokon vegyes-kereskedőknél és koreszmárosoknál jólbevezetett képviselőt

FIX FIZETÉS

és magas jutalék mellett ajánlatok „B. N. 5803“ jeligével **Mosse Rudolf** Bécs, I. Seiterstätte 2. intézendők.

Globin

a legjobb és legfinomabb
 czipőfisztilószer

Divat ujdonságaink

az őszi időnyre megérkeztek.

Női ruha és kosztüm kelmék, Bluz selymek, Jó mosó barchetek és flannellek a bel- és külföld legelső gyáraiból.

szörme boák és gallérok

női és férfi

Jäger alsórnázatok

gyönyörű választékban, szabott olcsó árakban.

A világhírű francia P. D. jegyű kitűnő szabásu

FÜZÖK

egyedüli raktára

SZABÓ LAJOS FIAI cégneél

Mintákkal kívánatra

készséggel szolgálunk.

! Gyomorbajosoknak !

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forr vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbajjal, mint:

Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyá kásodása van, egy igen jó háziszor ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyogyerejü növények és jó bor keverékből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A **gyógynövénybor** megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a **gyógynövénybor** idejében használják a gyomorbántalmak már csúcsában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőgés, gyomorégés, esömör melyek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek néhányszori használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalmat, sziv dobogás, álmatlanság, ugymint vértolulások és máj, lép- és a Pfortader módszernél a **gyógynövénybor** a leggyorsabban használ. A **gyógynövénybor** elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bágyadság, mindmégannyi következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étványtalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjek után az emberek gyakran elpusztulnak. A **gyógynövénybor** az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A **gyógynövénybor** emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegek és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A **gyógynövénybor** üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A **gyógynövénybor** nem titkos szer, a következő anyagokból van készítve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nyev 150.0, cseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erőgyökér, ehalmus gyökér a 10.0.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Értéke 10 szögig 30 fillér, minden további szó 3 fillér, nagyobb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Értékes tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy 30 éves

vidéki gazdálkodó, ref. özvegy 14000 korona értékű örökséggel, jelenleg 4000 korona vagyonnal, nősülési célból hozzá illő nőt keres. Kimerítő, lehetőleg arc- képével ellátott ajánlatokat „Nősülési vágyó” címen a kiadóhivatal továbbítja.

Egy üzlethelyiség

piac közelében kerestetik, bővebbet a kiadóban.

Csinosan butorozott

szobába szoba társat keresek. Cim „Azonnal” jelige a kiadóba.

Utazók.

Értékös és magas jutalékkal nagy részvénytársaságban azonnali és állandó alkalmazást nyerne. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlataikat „K. R.” jelige alatt Debrecen post. resto.

Kiadó

A vámospécsi határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállóval ellátott birtok f. évi október 1-től. Tudakozódní Széchenyi-utca 6. szám alatt.

Makulatur

Újság papir) kapható a kiadóhivatalban.

Egy szoba

konyha, fűkamara, speiz külön padlással Mergó u. 14. sz. kiadó.

Naponta

20-30 liter tejet megvételre keresek. Móricz telep 20.

Két uj

faragott matt így eladó Klein Ármín asztalosnál Széchenyi u. 38. szám. — Ugyanott asztalos tanuló felvételeik.

Mindenkinek saját érdeke,
hogy e nagy drágasági viszonyok mellett

házi szükségletének

fedezésekor felkeresse

Molnár Jenő

Piac-utca 12. sz. a. létező (Stencinger-féle házban)

ujjonnan berendezett

fűszer és csemege üzletét, mert dacára e rossz viszonyoknak, ajánl:

1 kl. finom fehér cukrot . . . 38 kr.
1 „ háztartási kávét . . . 1.18 „
1 „ rizskását . . . 14 és felj.
1 „ szép mazsola szőlő . . . 35 kr.

kiváló házi lekvárt, papirhéjú diót, mindenféle fűszereket és főzelékeket, valódi császárolaj petróleumot és az itt felnem sorolt árukat is a legolcsóbb árban.

kiváló tisztelettel

Molnár Jenő

Debrecen.

Aláírási felhívás.

Debrecen sz. kir város és vidéke t. közönségének tudomására hozzuk, hogy

Központi Bank

m. sz. cég alatt korlátolt felelősség alapján álló szövetkezetet alakítottunk, mely céljául tűzte ki

olcsó hitelnyújtás által a gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek istápolását.

A szövetkezet 4 éves évtársulatot alakít, heti 50 fillér törzsbetéttel — működését 1906. évi január hó 1-én hivatalos helyiségében

Piac utca 65. szám (Gégely-féle ház) megkezdli.

Debrecen, 1905. év október hó 28-án.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

SZÁVAY GYULA,
Kereskedelmi és iparkamari titkár, elnök.

Dr. NYIRI ERNŐ,
jogtanácsos, jegyző.

LESTYÁN ADORJAN,
kir. tanácsos, kir. közjegyző alelnök.

Debreceni Jenő
gázgyári igazgató.

Kerekes Géza
földbirtokos.

Nagy Sándor
bírók.

Erber Ernő
nagykereskedő.

Király József
gazdálkodó.

Németh András
szálloda tulajdonos.

Dr. Gáspár Géza
orvos.

Klein Ignác
nagykereskedő.

Nyiri Géza
máv. hivatalnok.

Dr. Hegedüs Jenő
ügyvéd.

Körner Adolf
városi tanácsnok.

Publig Ernő
bírók.

Hoffmann Sándor
nyomdatulajdonos.

Lichtblau Albert
tanint. igazgató.

Reichman Ármín
földbirtokos.

Horváth Jenő
Első magyar ált. biz. társ. titkára.

Miskolczy Lajos
t. főszolgabíró.

Sinka Sándor
főgymnáziumi tanár.

Aláírás eszközölhető bármelyik igazgatósági tagnál, ugyszintén az alábbi üzletekben elhelyezett aláírási iveren:

Borsos Kata cégnél (Piac utca),

Blattner Gyula üveg és porcellán kereskedő (Lamprecht-palota),

Első debreceni szappangyárosok társaságánál (Piac utca)

Schwarz Vilmos butorgyári üzletében (Piac-utca.)

Hirdetések felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

Minden „tökéletes“ és „legtökéletesebb“-nél jobbak, évtized óta kipróbált, **kiállításokon is elsődíjakat nyert**

különleges kéziborsajtóink,

melyek húzásierőre épülvén, nyomóképességben felülmálják a hidraulikus préseket.

Arusítjuk pedig gyártelepünkön első kézből, jutányosan, feltétlen jótállással.

A ki nem ellensége saját anyagiérékének, az ne vegyen vásári csizmát!

Szolgálatkész tisztelettel:

Debreceni Vasöntöde és Géplakatosság

Péterfia végén, a Hadházi utcában.